

a dispozici nadále zůstalo, dala teprve dopisem ze dne 11. června 1930 k dispozici po úplném zaplacení kupní ceny, správně dovodil odvolací soud, a dovolatelka se v tom směru odkazuje na příslušné důvody naříkaného rozsudku. Prodlení žalovaná ani nepopírá, naopak připouští, že neodebrala dříví, jež dle smlouvy ze dne 17. května 1930 koupila, až na částku 72 m³, — o kterou však v tomto sporu neběží —, a že nezaplatila splátky uvedené v jejím dopise ze 17. května 1930. Třebaže uzavření kupní smlouvy, z níž nárok žalobní vyvěrá, spadá před dobu zahájeného vyrovnacího řízení o jmění žalované, t. j. 1. června 1931, a třebaže žalovaná porušila tuto smlouvu nedodrževši čtyry splátky do této doby, nebyla žalobkyně povinna do té doby vykonati volbu podle čl. 354 obch. zák., poněvadž teprve 10. června 1931 uplynula lhůta k poslední splátce kupní ceny. Nebylo ve sporu tvrzeno a nebylo prokázáno ujednání, že pro případ nezaplacení jedné splátky má nastati splatnost ostatních splátek, a že běželo o postupné dodávky v určitých termínech, při nichž by prodatelka byla oprávněna pro případ nezaplacení jedné dodávky odstoupiti od smlouvy co do zbytku smlouvy. Žalobkyni škoda vznikla teprve, když byla podle zákona s to provésti svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., což se mohlo státi teprve, když marně prošla dodatečná lhůta daná žalované ve smyslu čl. 356 obch. zák. Žalovaná do 10. června 1931 nebyla v prodlení, pokud se tkne odběru zboží, ani pokud jde o poslední splátku 19.440 Kč, a proto žalobkyně nemohla do této doby vykonati právo volby dle čl. 354 obch. zák., a nebyl proto do této doby dán právní základ žalobního nároku a příslušná pohledávka neexistovala. Důsledkem toho správně usoudily nižší soudy, že žalobní nárok nespadá do vyrovnacího řízení žalované (§§ 14, 16 starého vyr. ř.), a právem uznaly na přísudek zjištěné škody 55.982 Kč. Ani způsob provedeního svépomocného prodeje, ani výše škody z něho vyplývající není dovoláním napadeno. Dovolatelka se neprávem odvolává na rozhodnutí uveřejněné pod č. 2459 sb. Adler-Friedländer, poněvadž v tom případě šlo o ujednané postupné dodávky v různých termínech s vyhrazeným způsobem placení, tedy o případ jiného skutkového základu, než je v souzeném případě.

Čís. 13297.

Připustil-li ten, komu finanční úřady zabavily cizí valuty podle § 5 vl. nař. ze dne 6. března 1919, čís. 113 sb. z. a n., že jednal proti zákonu, vzdav se zároveň nároku na vrácení zabavené valuty a zažádav, aby bylo upuštěno od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno, nemůže se domáhati na československém státu vrácení zabavené valuty z důvodu obohacení žalovaného státu.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, Rv I 1315/32.)

Dne 11. srpna 1920 byla zadržena Debora T-ová, u níž bylo při tělesné prohlídce nalezeno 4343 amerických dolarů. Žalobce doznal, že

tyto dolary jsou jeho vlastnictvím, a vzdal se nároku na vrácení dolarů, jež byly prohlášeny za propadlé. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení 230.151 Kč, tvrdě, že žalovaný byl zabavením oněch dolarů obohacen a to z těchto důvodů: Žalobce se z obavy před pokutou pokud se týče před odvedením do vězení pod nátlakem a na návrh vyšetřujícího komisaře zřekl dolarů. Přemýšleje o věci přišel k názoru, že postup úřadu byl protizákonný, a proto žádal, by výrok úřední byl zrušen a aby mu byly peníze vráceny, žádosti jeho však finančním ředitelstvím ani hlavním finančním ředitelstvím nebylo vyhověno. Na žalobcovu stížnost k nejvyššímu správnímu soudu byl vydán nález, v němž se praví, že výnos finančního úřadu jest považovati za prohlášení úřadu jménem státu jako strany, že peníze žalobci nevydává, kteréžto prohlášení podléhá kognici řádných soudů a není odporovatelné. Proto žalobce tvrdí, že úřadem příslušným o věci rozhodovati byl úřad politický a, dokud tento úřad nevyslovil, že žalobce jednal proti zákazu obchodování s valutou a že má býti proto potrestán, musí býti finanční úřad považován za depositáře zabavené valuty. Žaloba byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Jest zjištěno, že dne 11. srpna 1920 byla zadržena Debora T-ová, že bylo u ní při tělesné prohlídce nalezeno 4.343 amer. dolarů, že žalovaný doznal, že tyto dolary jsou jeho vlastnictvím, že je bez úředního povolení nakoupil od Američanů v okolí T., že doznal, že jednal proti čl. 5 vl. nařízení č. 113/19 sb. z. a n., že se vzdal nároku na vrácení těchto peněz a že žádal, by mu byl trest prominut a by od dalšího řízení bylo upuštěno, a že se vzdal dalších obran. Z toho vyplývá, že si žalobce byl dobře vědom toho, že se dopustil trestného činu a jen z toho důvodu žádal o upouštěcí řízení a pro ten případ se vzdal dalších obran. Usnesením finančního ředitelství v U. ze dne 4. října 1920 je prokázáno, že upouštěcí řízení bylo povoleno, důchodkové řízení bylo zastaveno a vzhledem k zabaveným penězům od stanovení zvláštní pokuty upuštěno. Z toho plyne, že finanční ředitelství zabavilo 4.343 dolarů jen proto, že žalující jednal proti zákonu, a že bylo k zabavení podle čl. 7 vl. nař. č. 113/19 sb. z. a n. oprávněno. Stalo se proto zabavení dolarů v řádném řízení o důchodkovém trestním činu a nemůže proto žalovaný žádati vrácení, když se vrácení vzdal jen proto, by ušel další pokutě, a když žalovaná strana k žádosti žalujícího upustila od dalšího přísnějšího stíhání jen proto, že se žalující k trestnému činu doznal a s mírnějšími následky trestného činu se spokojil. Nemůže proto býti řeči o bezdůvodném obohacení tam, kde stát nabývá něčeho, vykonáváje trestní pravomoc, na základě zákona. Že si při tomto důchodkovém trestním řízení počínal některý úřední orgán nesprávně, žalobce netvrdí, uvádí jen, že jednal pod nátlakem hrozby prohlášeného a neexistujícího zákona pokud se týče nařízení. Ale okolnost, že žalujícímu bylo sděleno, jaké následky v případě odsouzení ho stihnouti mohou a jak by bylo snáze lze horším následkům trestním ujíti, nelze pokládati za neoprávněnou hrozbu, an žalovaný věděl a doznal, že se dopustil trestného činu a že ho také musí stihnouti trest, a volil menší následky trestu. A že se činu trestného skutečně dopustil, vysvítá z celého jednání žalujícího, poněvadž by takovým tajným způsobem osobou třetí dolary nebyl převážel.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Nižší soudy právem opřely své rozhodnutí o to, že žalobce sám připustil, že jednal proti zákonu, že se vzdal nároku na vrácení zabavených dolarů a zažádal za upuštění od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno. Tím se stalo, že věc nebyla dále projednávána, protože právě trestní řízení tím bylo skončeno, a je nerozhodné, bylo-li žalobci vyřízení finančního ředitelství v U. ze dne 4. října doručeno, čili nic, bylo-li jen trestní řízení na základě žalobcovy žádosti zastaveno; z toho důvodu nebyl skutkový děj přezkoumán s hlediska jiných předpisů, po případě před jiným úřadem a tento úřad nemohl o věci před uplynutím promlčecí lhůty rozhodnouti. Proto nesejde ani na tom, zda byl finanční úřad příslušný, či zda patřila věc, jak míní žalobce, před politický úřad. I kdyby tu nebylo bývalo příslušnosti finančních úřadů, nebylo prohlášení žalobcovo před nimi a úřední jednání, k němuž následkem tohoto jeho prohlášení došlo, právně bezvýznamné a neplatné, protože kdyby byl správný nynější názor žalobcův, byla by bývala trestní věc postoupena příslušnému politickému úřadu, ale propadnutí zabavených dolarů ani v tomto případě se zřetelem k předpisu § 21 odst. 3 nař. 644/19, jehož se sám žalobce dovolává, nebylo vyloučeno. Žalobce tedy neprávem vytýká teprve nyní nepříslušnost finančních úřadů a nezákonnost jejich opatření, když se v onom trestním řízení předepsanou cestou nebránil, a neprávem své nároky na vrácení dolarů uplatňuje teprve v době, kdy už podle jeho tvrzení nastalo promlčení. Nesejde tudíž na tom, zda se žalobce provinil proti tomu předpisu, jenž byl uveden ve vyjádření finančního úřadu, nýbrž stačí — jak správně uvedly nižší soudy, — že si byl žalobce vědom, že jednal proti předpisu, že s opatřením finančního úřadu souhlasil, že se vzdal nároku na vrácení dolarů a že požádal, by trestní věc dále projednána nebyla. Jaké motivy ho k tomu vedly, je nerozhodné. Za těch okolností nemůže žalobce nyní dovozovati, že finanční správa byla jen depositářem dolarů, jež byly prohlášeny za propadlé, anebo že žalovaný stát byl bezdůvodně obohacen. Odvolací soud správně poznal také, že ve sdělení úřadu o tom, jaké následky mohou žalobce stihnouti, nelze shledávati neoprávněnou hrozbu. Z nálezu nejvyššího správního soudu nemůže žalobce nic dovozovati ve svůj prospěch, protože v nálezu otázka, přísluší-li žalobci soukromoprávní nárok na vrácení požadované částky, nebyla řešena.

Čís. 13298.

Byly-li věci vylučované žalobou podle § 37 ex. ř. již právoplatně prodány veřejnou dražbou, nelze již s úspěchem vylučovati je, nýbrž jen výtěžek za ně docílený. Setrval-li i pak žalobce při své žalobní žádosti o vyloučení věcí, ač žalovaný namítl, že vylučované věci již byly právoplatně prodány, a neučinil-li návrh na změnu žalobní žádosti v ten rozum, by mu byl vydán výtěžek za vylučované předměty, jest žalobu zamítnouti.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, R II 4/34.)